

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 เลขรับ 35901
 วันที่ - 6 ส.ค. 2567
 เวลา.....

ที่ สธ ๐๔๑๑.๖/๕๐๔๗

กรมควบคุมโรค

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๗๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗

กองสาธารณสุขท้องถิ่น
 เลขรับ 2075
 - 6 ส.ค. 2567
 เวลา 15.25

เรื่อง ขอส่งคำแนะนำสำหรับการเลือกใช้เครื่องฟนสารเคมีควบคุมโรคติดต่อ นำโดยยุงลาย

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำแนะนำสำหรับการเลือกใช้เครื่องฟนสารเคมีควบคุมโรคติดต่อ นำโดยยุงลาย จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยสถานการณ์โรคไข้เลือดออกในประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น ข้อมูลจากรายงาน ๕๐๖ กองระบาดวิทยา ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗ พบผู้ป่วยสะสม ๔๔,๓๘๗ ราย อัตราป่วย ๖๗.๑๒ ต่อประชากรแสนคน ผู้ป่วยสูงกว่าปีที่ผ่านมา ๑ เท่า ณ ช่วงเวลาเดียวกัน ผู้ป่วยเสียชีวิตยืนยันสะสม ๔๐ ราย อัตราป่วยตาย ร้อยละ ๐.๐๙ โดยอัตราป่วยตายสูงสุดในกลุ่มอายุ ๖๕ ปี ขึ้นไป การควบคุมยุงลายซึ่งเป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออกจะช่วยลดความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรค โดยดำเนินงานตามมาตรการ ๓-๓-๑ ให้มีความครอบคลุมพื้นที่เสี่ยง ทั้งนี้ ในกรณีที่มีการใช้เครื่องฟนสารเคมีเพื่อควบคุมยุงลาย จำเป็นต้องใช้เครื่องฟนสารเคมีที่มีคุณสมบัติตามคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก เพื่อให้การดำเนินงานควบคุมโรคมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

กรมควบคุมโรค ขอส่งคำแนะนำสำหรับการเลือกใช้เครื่องฟนสารเคมีควบคุมโรคติดต่อ นำโดยยุงลาย ให้แก่หน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ทราบและใช้ประโยชน์ต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ มอบหมายให้นายจรัสศักดิ์ แยกพงษ์ ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๒๙๕๓ ๙๑๙๐ เป็นผู้ประสานงาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานในสังกัดนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปด้วย
 จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิติ เหนานนุรักษ์)
 รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
 อธิบดีกรมควบคุมโรค

กองโรคติดต่อ นำโดยแมลง
 โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๓๑๔๔
 โทรสาร ๐ ๒๕๙๑ ๘๔๒๒

คำแนะนำสำหรับการเลือกใช้เครื่องพ่นสารเคมีควบคุมโรคติดต่อทางอากาศ

เครื่องพ่นสารเคมีที่ใช้ในการควบคุมยุงลาย สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท (ตามลักษณะการผลิตของสารเคมี) ได้แก่ Thermal fog generator และ Cold fog generator

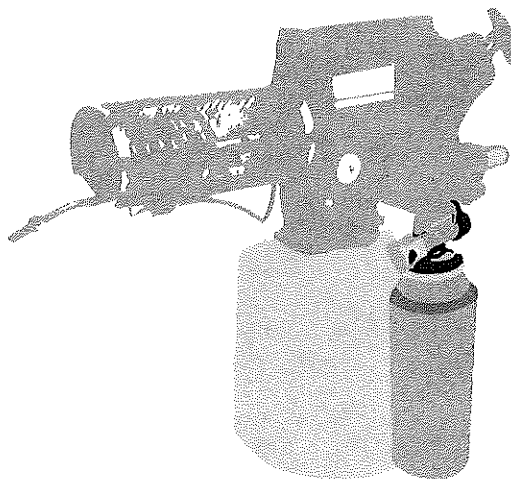
1.1 Thermal fog generator หมายถึง เครื่องพ่นสารเคมีที่ใช้พลังงานความร้อนจากการจุดระเบิดที่มีน้ำมันเบนซินเป็นเชื้อเพลิง เมื่อสารเคมีที่อยู่ในรูปน้ำมันผสมกับตัวทำละลาย ซึ่งเป็นน้ำมันดีเซลมากระทบกับความร้อนที่ปลายหัวพ่นสารเคมีสารเคมีจะเปลี่ยนสถานะจากของเหลวกลายเป็นไอ และเมื่อพ่นจากปลายท่อของเครื่องพ่นมากระทบกับอากาศเย็นภายนอกจะเกิดการควบแน่นกลายเป็นหมอกขาว จึงเป็นเครื่องพ่นที่ใช้ความร้อนช่วยในการแตกตัว สารเคมีที่ใช้ในการพ่นประเภทนี้จะมีค่าความเข้มข้นต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับพ่นโดยใช้เครื่องพ่นแบบ Cold fog generator

1.2 Cold fog generator หมายถึง เครื่องพ่นสารเคมีที่ใช้พลังงานลมหรือแรงเหวี่ยงสลับสารเคมีให้แตกตัวออกเป็นละอองเล็กๆ สารเคมีที่ใช้ในการพ่นประเภทนี้มีความเข้มข้นสูง ใช้พ่นปริมาณน้อย ตัวทำละลายที่ใช้อาจจะใช้น้ำมันดีเซลหรือน้ำขึ้นอยู่กับรูปแบบของสารเคมีที่ใช้พ่น

ทั้งนี้ คุณสมบัติของเครื่องพ่นสารเคมีที่ใช้ในการควบคุมยุงลาย ควรมีค่าเฉลี่ยขนาดละอองสารเคมี (Volume Median Diameter: VMD) ไม่เกิน 30 ไมครอน ตามคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก และโดยมีเอกสารรับรองการทดสอบคุณสมบัติจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันพบว่ามีการใช้เครื่องพ่นมือถือขนาดเล็กชนิดอัดแก๊สในการควบคุมโรคไข้เลือดออก ซึ่งไม่มีผลการทดสอบค่าเฉลี่ยขนาดละอองสารเคมี (VMD) ตามที่กำหนด

กรมควบคุมโรค จึงขอให้หน่วยงานพิจารณาเลือกใช้เครื่องพ่นสารเคมีตามคำแนะนำดังกล่าวข้างต้น

ภาพประกอบตัวอย่าง เครื่องพ่นมือถือขนาดเล็กชนิดอัดแก๊ส

อ้างอิงจาก กองโรคติดต่อทางอากาศ กรมควบคุมโรค. (2564). คู่มือสารเคมีและเครื่องพ่นสารเคมีเพื่อควบคุมยุงพาหะนำโรค. เข้าถึงได้จาก <https://drive.google.com/file/d/1kU2d7cA78bAfm2OoxQQqXTbI0lCVi8bV/view>